

Michalská 260/14
P.O. BOX 183
412 01 Litoměřice
tel.: 416 574 611
fax: 416 574 610
cstred@nature.cz
<http://www.nature.cz>

NDCon s.r.o.
Zlatnická 10/1582
110 00 Praha 1

NAŠE ZNAČKA: SR/0043/CS/2014-4
VAŠE ZNAČKA:

VYŘIZUJE: Mgr.M.Peřinová
SKART. ZNAK: V5

V LITOMĚŘICÍCH DNE: 10.1.2014.
UKLÁDACÍ ZNAK:

VRT Praha - Litoměřice - vyjádření Správy CHKO České středohoří k návrhu trasy

Správa CHKO České středohoří jako orgán ochrany přírody příslušný podle ust. § 75 odst. 1 písm.e) a 78 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších změn, dále jen zákon, na základě žádosti NDCon s.r.o., Praha 1, ze dne 6.12.2014 (doručeno prostřednictvím AOPK ČR, Praha, dne 20.12.2013), o vyjádření k návrhu trasy VRT Praha - Litoměřice s použitím § 154 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, vydává toto vyjádření:

Návrh trasy VRT Praha - Litoměřice je vymezen územně technickou studií (textová část se stručným odůvodněním směrového řešení VRT, bez bližších technických údajů o stavbě, dále přehlednou situací variant trasy ve zpracování IKP Consulting Engineers, s.r.o., z 11/2013, z které je nepřímo patrný předpoklad využití pouze pro segregovanou dopravu - viz návrhové rychlosti). Cílem studie je identifikovat všechny územní kolize stavby včetně kolizí s oblastí životního prostředí s následnou urychlenou územní stabilizací záměru (pro ZÚR koridor 300 m široký).

Textová část studie se zabývá především úsekem Praha - Litoměřice, grafická část však obsahuje nezbytné navazující řešení, tj. přechod Českým středohořím až do Ústí nad Labem. Takto navržená trasa (Praha - Ústí nad Labem) je uvažována jako náhrada za trasu VRT Praha - Lovosice - (Ústí nad Labem) - Drážďany s 600 m širokým koridorem zakotveným jako územní rezerva VRT-ZR1 v ZÚR ÚK. Úsek Praha - Litoměřice je řešen ve variantách (v podstatě povrchová trasa), úsek Litoměřice - Ústí nad Labem jr řešen ve většině své trasy v tunelu délky cca 16 km.

Následující vyjádření zohledňuje návrh průchodu územím CHKO České středohoří v úseku Litoměřice - Ústí nad Labem. Povaha předloženého materiálu však umožňuje pouze velmi rámcovou identifikaci předpokládaných střetů se zájmy ochrany přírody a krajiny na území CHKO České středohoří. Stavba je navržena jako tunelová, tedy bez předpokládaného zásadního projevu na povrchu. S ohledem na její délku, technické parametry, geologickou, geomorfologickou a hydrologickou komplikovanost území, kterým prochází, předpokládá nicméně orgán ochrany přírody významné související stavby a objekty uplatňující se na povrchu (průzkumné a podpůrné stavby při přípravě a výstavbě, vyřešení otázky uložení rubaniny, dále zařízení pro vlastní provoz a obsluhu tunelu, bezpečnost tunelu atd.) anebo povrch ovlivňující (např. zásah do hydrologického režimu místa), případně vyvolané investice (např. přeložky sítí) atd. atd. (dále jen „doprovodné stavby“).

Trasa je navržena jako přímá spojnice mezi Litoměřice a Ústím nad Labem. „Pražský“ portál uvažovaného tunelu je umístěn mimo CHKO, do CHKO vstupuje trasa již jako tunel při křížení se silnicí I/15 u Trnovan. V úseku mezi vstupem do CHKO a Pohořany prochází trasa IV. zónou CHKO, od Pohořan pak střídavě I. a II. zónou, okrajově též III. zónou. V zástavbě Ústí nad Labem (pod Střekovem) vystupuje tunel opět do IV. zóny. CHKO prochází trasa až za žlz. most přes Labe v Ústí nad Labem (taktéž IV. zóna). V trase nebo její blízkosti je několik maloplošných chráněných území (PP Babinské louky určená k ochraně vlhkých orchidejových luk a PP Sluneční stráň určená k ochraně společenstev skalních stepí) a EVL Babinské louky určená k ochraně orchidejových luk a druhu zvonovec liliolistý.

Trasa prochází morfologicky komplikovaným územím. Mezi Litoměřicemi a zhruba Čeřeništěm masiv hřbetů, kopce a svahy tvoří nástupní reliéf do plošin Verneřického středohoří, mezi Čeřeništěm a Ústím nad Labem tvoří území hrany svahů a svahy průlomového údolí Labe. Vyjma nástupní části u Litoměřic a vyústění tunelu v Ústí nad Labem prochází trasa lesní a lesozemědělskou krajinou, často s rozsáhlými zklidněnými celky.

Údolí Labe (svahy, hrany jeho svahů a přesahy do okolní krajiny) je charakteristické ostře řezaným reliéfem příkrých až strmých svahů oddělených od okolního reliéfu, s četnými navazujícími obdobnými bočními údolími přítoků Labe. Typická je velká výšková členitost, určitá vzhledová divokost (skály apod.), obtížná přístupnost a v návaznosti na to pestrost společenstev a druhů. Jedná se o vzácný typ krajiny, spolu s krajinou kup a kuželů představuje charakteristický znak CHKO České středohoří s požadavky na vysokou ochranu (prioritní ochrana krajiny). Ve vazbě na tuto charakteristiku je nezbytné umístění jakýchkoliv staveb řešit tak, aby nebyl narušen charakter krajiny, její matrice, stavby nesmí tvořit v krajinném celku ani v místě dominanty (veškerý jejich vnější projev musí být přízpůsobem charakteristice místa).

Geologické poměry jsou pestré, vodní toky v území často bystřinné, zahlubující se ve svažitém terénu, lesnatost vysoká. Charakteristická je taktéž vysoká diverzita společenstev a druhů (skalních, sutových, stepních, lesních, vázaných na vodní prostředí atd). V těchto souvislostech je třeba vyloučit stavby či aktivity ovlivňující lesní porosty (např. zmenšením výměry lesních porostů, na úrovni evidenční i faktické) a vyloučit zásahy do dalších cenných biotopů, společenstev a druhů na ně vázaných (vyloučení přímých zásahů i nepřímého ovlivnění, např. změnou hydrologických poměrů).

K možnosti vymezení koridoru pro VRT na úrovni územně plánovacích dokumentací (zejména ZÚRK):

Územní stabilizace v ZÚR sleduje územní ochranu koridoru VRT pro vyhledovou průchodnost územím. Vymezená územní rezerva koridoru zajišťuje, že dosavadní využití území nesmí být měněno způsobem, který by znemožnil nebo podstatně ztížil prověřované budoucí využití a odtud je taktéž jako územní rezerva přebírána do ÚP obcí.

Vymezení koridoru resp. územní rezervy do ZÚR ÚK proto považuje Správa za principiálně

proveditelné s ohledem na účel územní rezervy („blokace území“). Nejedná se tedy o umístění záměru jako takového.

K proveditelnosti záměru jako takového:

Záměr je avizován jako tunelová stavba se vstupem do tunelu mimo území CHKO a s výstupem v zastavěné části Ústí nad Labem ve IV. zóně CHKO, tedy v území, kde nejsou předpokládány střety se zájmy ochrany přírody na území CHKO. Tzv. doprovodné stavby (viz výše) však nelze vyloučit resp. je nezbytné je předpokládat. Tyto stavby mohou mít vliv na území CHKO (nutno zdůraznit, že včetně aktivit souvisejících s vlastním procesem výstavby), jejich vliv může být přitom v závislosti na umístění a charakteru stavby různý (slabý až zásadně ovlivňující). Vzhledem k tomu, že rozsah těchto staveb, umístění apod. nejsou dosud známy, omezuje se Správa CHKO na konstatování, že v rámci prověřování proveditelnosti záměru je nezbytné kalkulovat s níže uvedenými omezeními.

V rámci dalšího prověřování trasy a požadavků na jednotlivé stavební objekty, stavební postupy apod. je nutno předpokládat tato omezení a nezbytnost jejich řešení:

1) umístění do CHKO České středohoří je limitováno posláním CHKO dle § 25 zákona, zřizovacím výnosem CHKO vydaným MK ČSR č. 6883/76 z 19.3.1976 (ochrana dochované krajiny a souvisejícího přírodního bohatství), základními ochrannými podmínkami CHKO dle § 26 zákona (na celém území chráněných krajinných oblastí je zakázáno měnit dochované přírodní prostředí v rozporu s bližšími podmínkami ochrany chráněné krajinné oblasti);

2) umístění do I. a II. zóny CHKO České středohoří je limitováno základními ochrannými podmínkami dle § 26 zákona, zejména zákazem a) umisťovat a povolovat nové stavby, b) povolovat a měnit využití území, c) měnit současnou skladbu a plochy kultur, nevyplývá-li změna z plánu péče o chráněnou krajinnou oblast (I. zóna CHKO) a zákazem hospodařit na pozemcích mimo zastavěná území obcí způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit

podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů anebo nevratně poškozovat půdní povrch, používat biocidy, měnit vodní režim či provádět terénní úpravy značného rozsahu (I. a II. zóna CHKO);

3) umístění může být ovlivněno potenciálem záměru ovlivnit maloplošná chráněná území (PP Babinské louky a PR Sluneční stráň) ve smyslu základních ochranných podmínek PP dle § 36 zákona (...změna nebo poškozování přírodní památky nebo její hospodářské využívání vedoucí k jejímu poškození jsou zakázány..) a dle § 34 zákona u PR (...na území přírodních rezervací je zakázáno hospodařit na pozemcích způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystému anebo nevratně poškozovat půdní povrch; dále povolovat a umisťovat nové stavby a měnit dochované přírodní prostředí v rozporu s bližšími podmínkami ochrany přírodní rezervace...);

4) umístění může být ovlivněno potenciálem negativního vlivu na EVL Babinské louky (§ 45c zákona a ustanovení související);

5) možnost umístění je ovlivněna přítomností unikátního krajinného reliéfu s prioritní ochranou krajinného rázu a vlivem záměru na něj (viz zřizovací výnos CHKO ČS; § 12 a § 25 zákona);

6) záměr má také potenciál vlivu (přímého, nepřímého) na vzácná společenstva a vzácné a chráněné druhy organismů na ně vázané, např. bílé stráně (okolí Litoměřic), skalní stepi (údolí Labe), vlhké orchidejové louky (okolí Lbína, Babin, Čeřeniště), suťové lesy (údolí Labe a údolí jeho přítoků), teplomilné doubravy (hrany údolí Labe) atp.

Z uvedeného je patrné, že konečné umístění záměru (tedy po prověření jeho proveditelnosti) je možné buď s respektováním zákazů na území CHKO anebo až na základě výjimek dle § 43 zákona ze zákazů dle zákona č. 114/1992 Sb. (zejména § 26 odst. 2 a § 26 odst. 3 písm. a) zákona). Při zařazení ploch do územně plánovací dokumentace pro umístění záměru je zcela nepochybné, že v budoucnu nastane stavební činnost a v důsledku stavební činnosti např. nevratné poškození půdního povrchu, změna vodního režimu, terénní úpravy značného rozsahu. Tu územně plánovací dokumentaci (její druh), která konkrétně záměr umístí, lze schválit za předpokladu udělení výjimky dle § 43 zákona; v § 43 jsou uvedeny důvody, za kterých je možno výjimku udělit. Udělení výjimky ze zákazů je předmětem samostatného řízení, které Správa vede na návrh toho, kdo o výjimku požádá.

RNDr. Jaroslav Obermajer
vedoucí správy CHKO

Na vědomí: AOPK ČR, Praha 4